

શિક્ષણ, સ્વાસ્થ્ય અને સંસ્કારની થીમ પર કાર્યક્રમ યોજાયો

ગાંધીનગર, તા. ૧૭ યુવા વિદ્યાર્થીનીઓનાં જીવન ઘડતરને ધ્યાનમાં લઈ સર્વ વિદ્યાલય કેળવણી મંડળ સંચાલિત ગર્લ્સ હોસ્ટેલની વિદ્યાર્થીનીઓ માટે નાથીબા હોલમાં શિક્ષણ, સ્વાસ્થ્ય અને સંસ્કારની થીમ પર એક કાર્યક્રમ યોજાયો જેમાં શહેરના જાણીતા યોગાચાર્ય અને ટ્રેનર જે. સી. પટેલે ઉપસ્થિત રહી જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પડ્યું હતું. અભ્યાસમાં ધ્યાન અને સ્વાસ્થ્યનું મહત્વ સમજાવતા ઉપસ્થિત સોને તેનો અનુભવ કરાવ્યો હતો તેને જીવનનો ભાગ બનાવવા આહવાન કર્યું હતું. કડી સર્વ વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા ત્રણ દિવસીય યુથ એમ્પાવરમેન્ટ કાર્યક્રમ સર્વ વિદ્યાલય, કડી ખાતે યોજાયો હતો, જેમાં કડી સર્વ વિશ્વવિદ્યાલય સંલગ્ન ૮ કોલેજના ૭૮ વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહભરે ભાગ લીધો હતો. સમગ્ર કાર્યક્રમ સંસ્થાના ચેરમેન વલ્લભભાઈ પટેલના માર્ગદર્શન હેઠળ યોજાયો હતો.

વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસને ધ્યાનમાં લઈ શિક્ષણ, સ્વાસ્થ્ય અને સંસ્કારની થીમ પર આ ત્રણ દિવસીય યુથ એમ્પાવરમેન્ટ કાર્યક્રમ નિયુક્ત યોજાયો. જે. સી. પટેલ દ્વારા વિવિધ વિષયો જેમકે ઇમોશનલ મેનેજમેન્ટ, હેલ્થ મેનેજમેન્ટ, ઇન્ટર પર્સોનલ સ્કીલ, સ્ટ્રેસ મેનેજમેન્ટ, ટાઈમ મેનેજમેન્ટ અને માર્કન્ટ પાવર વિષય ઉપર વિવિધ પ્રવૃત્તિઓના માધ્યમથી શીખવવામાં આવી હતી અને તેમણે પોતાના જીવનના અનુભવોથી પ્રેરણા પૂરી પાડી હતી. કાર્યક્રમના ઉદ્ઘાટનમાં સમારંભમાં આચાર્ય ડો. કપિલભાઈ ત્રિવેદી, ડો. નીર્મલભાઈ પટેલ અને ડો. મહેશભાઈ પટેલે ઉપસ્થિત રહી વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરણાપૂરી પાડી હતી જ્યારે સમાપનમાં ડો. ભાવિકભાઈ શાહે ઉપસ્થિત રહી જીવનમાં સફળ થવા ભણવાની સાથે જીવન કોશલ્ય અને જીવન ઘડતર શીખવાડતા કાર્યક્રમમાં ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લેવાની સલાહ આપી હતી.

સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન અને આયોજન ડો. ધર્મેન્દ્રભાઈ પટેલ અને સહાયક ઉદય વેદ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. વિદ્યાર્થી વોલન્ટીયર તરીકે સુરજ મુંજાણી, હર્ષ અને કૌશિક કલાલ દ્વારા પ્રસંશનીય કામગીરી કરવામાં આવી હતી.

જન્મદિને વધામણી

કાલન ઓઝા
મો. ૯૮૨૪૦ ૯૬૨૯૩

પ્રાચી પી શાહ

ધ્યાનમ અભિષેક ભટ્ટ
મો. ૯૪૨૯૦ ૨૧૯૦૩

ધ્યાના મેહુલ મહિયાર

દિશા પટેલ

જન્મદિને વધામણી વિભાગ અંતર્ગત કોઈપણ વાચક પોતાની તસવીરો પ્રકાશન માટે મોકલી શકે છે. પરંતુ, વાચકોને વિનંતી છે કે મોડામાં મોડી આ તસવીરો જન્મદિવસ હોય તેના અગાઉના દિવસે એક વાગ્યા સુધીમાં અપાનારને મળી જાય. વાચકો ઈચ્છે તો આ વિભાગમાં પ્રકાશન હેતુ પોતાની તસવીરો અગાઉથી પણ મોકલાવી શકે છે. - સંપાદક

દેશના પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના પ્લાસ્ટિક મુક્ત ભારતના સંકલ્પ અંતર્ગત શાહપુર પ્રાથમિક શાળામાં શ્રીન સ્કુલ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત પ્લાસ્ટિક મુક્ત શાળા કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. વિદ્યાર્થીઓની અને શિક્ષકોની એક રેલીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. જેમાં ગામ માં દરેક દુકાન અને લોકોને રૂબરૂ મુલાકાત કરી પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ નહિ કરવા માટે બાહેધરી લેવામાં આવી હતી.

જેએમપી ગોપાલક વિદ્યાસંકુલમાં ઓઝોન દિવસની ઉજવણી

જેએમપી ગોપાલક વિદ્યાસંકુલમાં વિશ્વ ઓઝોન દિવસ નિમિત્તે ઉજવણીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અને નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર, ગાંધીનગરના ઉપકેન્દ્ર ઓફ ઇજવણી હાથ ધરવામાં આવી હતી. ડો. અનિલ પટેલ, ડી સી વંકાણી, નરેશ ઠાકર તથા શૈલેષ જયસ્વાલે આ પ્રસંગે શાળામાં ઉપસ્થિત રહી વિદ્યાર્થીઓને ઓઝોન દિવસ અંગે વિગતવાર માહિતી આપી હતી. શાળા દ્વારા વેસ્ટ પ્લાસ્ટિક એકત્ર કરી પ્લાસ્ટિક મુક્ત ભારત અભિયાનમાં પોતાનું યોગદાન પણ આપવામાં આવ્યું હતું.

ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા ખાતે ઓઝોન ડેની ઉજવણી કરાઈ

નિસર્ગ કમ્યુનિટી સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા ક્લાયમેટ ચેન્જ વિભાગ, ગુજરાત સરકાર અને ગુજરાત ઊર્જા વિકાસ એજન્સી, ગુજ કોસ્ટના સંયુક્ત ઉપકેન્દ્ર ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા, સેક્ટર-૧૫, ગાંધીનગરના રેફ્રિજરેશન, એરકંડિશનિંગ અને ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ટ્રેડના વિદ્યાર્થીઓ માટે જાગૃતિ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

ગાંધીનગર, તા. ૧૭ આ પ્રસંગે મુખ્ય મહેમાન તરીકે હરેન્દ્રસિંહ પરમાર (ઉપ સચિવ, ક્લાયમેટ ચેન્જ વિભાગ), શેતલ શાહ (ટેકનીકલ એવોલ્યુશન, ક્લાયમેટ ચેન્જ વિભાગ), ફાલ્ગુનીબેન (મેનેજર, ગુજરાત ઊર્જા વિકાસ એજન્સી), સ્મિતાબેન પરીખ (પ્રોગ્રામ ઓફિસર, ગુજરાત ઊર્જા વિકાસ એજન્સી, ગાંધીનગર, નરેશ ઠાકર (પૂર્વ પીઆરઓ, જીપીસીબી), ડો. અનિલ કે પટેલ (મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી, નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર) અને ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થામાંથી એન એ પટેલ, બી કે નાયક, દુતિબેન પટેલ ઉપસ્થિત રહ્યાં હતાં.

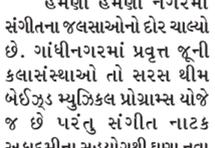
આ પ્રસંગે મુખ્ય મહેમાન તરીકે હરેન્દ્રસિંહ પરમાર (ઉપ સચિવ, ક્લાયમેટ ચેન્જ વિભાગ), શેતલ શાહ (ટેકનીકલ એવોલ્યુશન, ક્લાયમેટ ચેન્જ વિભાગ), ફાલ્ગુનીબેન (મેનેજર, ગુજરાત ઊર્જા વિકાસ એજન્સી), સ્મિતાબેન પરીખ (પ્રોગ્રામ ઓફિસર, ગુજરાત ઊર્જા વિકાસ એજન્સી, ગાંધીનગર, નરેશ ઠાકર (પૂર્વ પીઆરઓ, જીપીસીબી), ડો. અનિલ કે પટેલ (મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી, નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર) અને ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થામાંથી એન એ પટેલ, બી કે નાયક, દુતિબેન પટેલ ઉપસ્થિત રહ્યાં હતાં.

સૌએ માણ્યું, વખાણ્યું : કલાગુર્જરી, ગાંધીનગર પ્રસ્તુત નાટક - ચાલ લગાવ શરત મંથન થિયેટર્સ, સુરતનું નવી કથાની સબળ રજૂઆતનું નાટક : ચાલ લગાવ શરત

ના, ના... અમે કોઈને શરત લગાવવાનું નથી કહેતા... આ તો વાત કરવી છે કલાગુર્જરી, ગાંધીનગરના સભ્યો અને નાટ્યપ્રેમીઓએ તા. ૧૦મીની રાત્રે ટાઉનહોલમાં માણેલા એક મજેદાર, હાસ્ય અને સંવેદનાસભર સુંદર નાટક વિશે....

હમણાં હમણાં નગરમાં સંગીતના જલસાઓનો દોર ચાલ્યો છે. ગાંધીનગરમાં પ્રવૃત્ત જૂની કલાસંસ્થાઓ તો સરસ થીમ બેઈઝડ મ્યુઝિકલ પ્રોગ્રામ્સ યોજે છે પરંતુ સંગીત નાટક અકાદમીના સહયોગથી ઘણા નવા ગાયકો, મ્યુઝિકલ ગ્રુપ્સ, કરાઓકે ગ્રુપ્સ દ્વારા પણ ફિલ્મી ગીત-સંગીતના, લોકસંગીતના, ડાયરાના કલાકર્મો લગભગ દર સપાહે જોવા-સાંભળવા મળે છે. એ માહોલની વચ્ચે સદા કંઈક નોખું-અનોખું પીરસવા ઇચ્છતી સંસ્થા કલાગુર્જરી, ગાંધીનગર નાટક પ્રસ્તુત કરી કલાસિકોને નવો કલારસ પાપો એ માટે કે.જી.ના ધૂરાવાહકોને અભિનંદન ઘટે. આમ તો સંગીતના કાર્યક્રમો સાથે નગરમાં કોમેડી, સોશિયલ, સરપ્સન્સ-થિયટર વગેરે ઘણાં નાટકોના પ્રયોગો થતા રહે છે. ત્યારે કલાગુર્જરી, ગાંધીનગર દ્વારા યોજાયેલ મંથન થિયેટર, સુરત પ્રસ્તુત દિવંદી નાટક 'ચાલ લગાવ શરત' નવા જ પ્રકારના કથાનક અને ધાર્મિકતાની નહીં, આધ્યાત્મિકતાની જરૂર છે... અને જે પોતાની ફરજ-કર્તવ્ય નિષ્ઠાપૂર્વક બજાવે છે એ નાથી વિશેષ આધ્યાત્મિક ભીજું કોઈ નથી કે ઈશ્વર ક્યારેય કોઈ ચમત્કાર કરતો નથી, પણ માણસ પોતે સંનિષ્ઠ પ્રયત્નો કરે તો ઈશ્વર એને મદદ અવશ્ય કરે છે એનું પરિણામ એ જ છે ચમત્કાર. આ અને આવા સરસ ચોટદાર સંવાદોસભર નાટક ચાલ લગાવ શરતમાં અતિ ધાર્મિક વૃત્તિની, સરળ પત્ની અને એવી ધાર્મિકતા, કર્મકાંડ, પૂજા-ધ્યાનમાં બિલકુલ નહીં માનનાર પત્ની વચ્ચેની રક્તક પ્રેક્ષકોને હસાવી જાય છે. તો ઘરનું ભાડું ભરવાથી માંડી દીકરાના મોજશોખ માટે રૂપિયાની તાતી જરૂર છતાં પોતાની પ્રામાણિકતા નહીં છોડવાની પતિદેવની મક્કમતાથી સર્જાતી ઉત્તેજના-સંવેદનાની પળો પ્રેક્ષકોને ભીંજવી જાય છે.

ટૂંકર
પ્રકાશ લાલા

પૃથ્વી પર પાપ વધી ગયાં છે'ની ફરિયાદ લઈ દેવલોકમાં શ્રીકૃષ્ણ પાસે નારદજીનું આવવું, ભગવાનનું સાવ એવું નથી... હજી પૃથ્વી પર પુણ્યશાળી સારા લોકો થયે છે, એમ કહેવું ને પછી જાત તપાસ માટે બંનેનું સાદા વેશમાં પૃથ્વી પર આવવું એવા પ્રારંભિક દંશ્યથી નાટકનોક રસપ્રદ ઉઘાડ આપવામાં નાટ્યલેખકો અને દિગ્દર્શકની કુશળતા પરમાય છે. ને પછી પૃથ્વી પરના નખશિખ પ્રામાણિક માણસ જગદીશ મહેતાને જોઈ નારદજીનું ચકરાઈ જવું, તેની પરીક્ષા માટે અવનવાં પાત્રો બની, જગદીશ મહેતાનો પ્રલોભનો, ધાક-ધમકી આપી તેની સિદ્ધાંતનિષ્ઠા-સત્યનિષ્ઠા-કર્તવ્ય નિષ્ઠા અને સચ્ચાઈમાંથી ડગાવવાના પ્રયત્નોની નાટ્યાત્મક ઘટનાઓ ન કેવળ નાટકના પ્રવાહને વેગવંતો રાખે છે પણ પ્રેક્ષકોને મજા કરાવી જાય છે. જગદીશ મહેતાના કિરદારને પોતાના સાહજિક અભિનયથી બખબી નિભાવી જવા માટે પંકજ પાઠકજીને, જગદીશ મહેતાનાં ધર્મપત્ની ગીતાના પાત્રને જીવંત બનાવવા બદલ બહેન કિન્નરી ભટ્ટને, મહેતાની પ્રકૃતિથી તદ્દન ભિન્ન પ્રકૃતિ ને પ્રવૃત્તિ કરનાર નાટકના નિર્માતા ભાઈ સલીલ ઉપાધ્યાયને, શ્રીકૃષ્ણનું સુંદર પાત્ર ભજવવા બદલ કલાકાર વિતરાગ શાહ અને એ જ રીતે નારદજી, મકાન માલિક, બિલ્ડર અને અંડર વર્લ્ડના ભાઈ એમ વિવિધ પાત્રોમાં અભિનયનાં અજવાળાં પાથરનાર કલાકાર ભાઈ મંથન ઉપાધ્યાયનું સૌને પાનારુપ અને સરસ અભિનય માટે અભિનંદન...

નાટકમાં વિવિધ મૂડની પળોને અસરકારક બનાવવામાં બેકગ્રાઉન્ડ મ્યુઝિક અને ઈકેક્ટીવ લાઈટિંગના ફાળાની પણ નોંધ લેવી જ રહી... અલબત્ત, પહેલા દંશ્યમાં સાઉન્ડની થોડી ગરબ અને પહેલા અંક દરમિયાન જગદીશ મહેતાની કંઈક વધુ કાસ્ટ ડાયલોગ ડિલીવરી પ્રેક્ષકોના ધ્યાન રિસ્પોન્સ મેળવવામાં બાધક બની હોય એવું અનુભવાયું... તો સમગ્ર નાટકમાં વચ્ચે ક્યાંક ક્યાંક મહેતાનાં ધર્મપત્ની ગીતાનો ઓછો અને વાર્તા વધારેના કારણે નાટ્યપ્રવાહ મંદ પડતો-જોવાં ખાતો હોવાના પ્રેક્ષકોના મત સાથે સંમત થવું પડે. તેમ છતાં એક નવા પ્રકારના નાટ્યસર્જન માટે કયાબીજ આપનાર અમદાવાદના જાણીતા ટીવી નિર્માતા, એક્ટર, ડિરેક્ટર શ્રી પ્રદુલ્લ ભાવસાર તથા લેખક ભલડી પ્રદુલ્લ ભાવસાર-પંકજ પાઠકજી તથા નિવરેલા કુશળ દિગ્દર્શક પંકજ પાઠકજી સાથે છિછરા કે દિવર્થી કોમેડીવાળા નાટકને બદલે સરસ સંદેશપ્રધાન કોમેડી નાટકના નિર્માણ માટે મંથન થિયેટર્સ, સલીલ ઉપાધ્યાય અભિનંદનના અધિકારી બને છે.

એન્ડ ઓફકોર્સ સૌથી વધુ અભિનંદન તો કલાગુર્જરી, ગાંધીનગરના પ્રમુખ શ્રી અને પી પટેલ, પેટ્રન શ્રી મહેન્દ્રભાઈ ત્રિવેદી તથા કતાહતાં શ્રી જયરાજસિંહભાઈ સરવૈયા બાપુને આવા સરસ નાટકના આયોજન માટે...!

અંગ્રેજોનો ગાટ પરિચય

આમ વિચારતાં ઘડીભર એમ જ થઈ આવે છે કે આ પ્રકરણો લખવાનું માંડી વાળવું એ જ વધારે યોગ્ય ન હોય ? પણ આરંભેલું કામ અનીતિમય છે એમ જ્યાં લગી સ્પષ્ટ ન દેખાય ત્યાં લગી તે ન છોડવું એ ન્યાયે, જ્યાં સુધી અંતર્યામી ન અટકાવે ત્યાં સુધી આ પ્રકરણો લખ્યા કરવાં એ નિશ્ચય ઉપર આવું છું.

આ કથા ટીકાકારોને સંતોષવા નથી લખાતી. સત્યના પ્રયોગોમાં આ પણ એક પ્રયોગ જ છે. વળી સાથીઓને તેમાંથી કંઈક આધ્યાસન મળે એ દિષ્ટિ તો છે જ. આનો આરંભ જ તેમના સંતોષને ખાતર છે. સ્વામી આનંદ અને જેરામદાસ મારી પૂઠે ન વળગત તો આ આરંભ કદાચ ન જ થાત. તેથી જો આ લખવામાં દોષ થતો હશે તો તેમાં તેઓ ભાગીદાર છે.

હવે મથાળાને અનુસરું. જેમ મેં હિંદી મહેતાઓ અને બીજાઓને ઘરમાં કુટુંબી તરીકે રાખ્યા તેમ જ અંગ્રેજોને રાખતો થઈ ગયો. આ મારી વર્તણૂક મારી સાથે રહેનારા બધાને અનુકૂળ નહોતી. પણ મેં હડપૂર્વક તેમને રાખેલા. બધાને રાખવામાં હંમેશાં હડાપણ જ કર્યું એમ ન કહેવાય. કેટલાક સંબંધોથી કડવા અનુભવો પણ થયા. પણ તે અનુભવ તો દેથી પરદેશી ભત્રેને અંગે થયેલા. કડવા અનુભવોને સારુ મને પ્રથ્થાતાપ નથી થયો. કડવા અનુભવો છતાં, અને મિત્રોને અગવડો પડે છે, સોસલું પડે છે એ જાણ્યા છતાં, મારી ટેવ મેં બદલી નથી, ને મિત્રોએ તેને ઉદારતાપૂર્વક સહન કરી છે. નવા નવા માણસોની સાથેના સંબંધો જ્યારે મિત્રોને દુઃખદ નીવડ્યા છે ત્યારે તેમનો દોષ કાઢતાં હું અચકાયો નથી. મારી એવી માન્યતા છે કે આરિક્ત મનુષ્યો, જેમણે પોતામાં રહેલા ઈશ્વરને બધામાં જોવો રહ્યો છે તેમનામાં સહુની જોડે અલિખ થઈને રહેવાની શક્તિ આવવી જોઈએ. અને તે શક્તિ, જ્યાં જ્યાં અણશોધ્યા અવસર આવે ત્યાં ત્યાં, તેથી દૂર ન ભાગતાં, માત્ર નવા સંબંધોમાં પડીને અને તેમાં પડતાં છતાં રાગદ્વેષપરહિત રહીને જ કેળવી શકાય છે. એટલે જ્યારે ભોઅર-બ્રિટિશ યુદ્ધ શરૂ થયું ત્યારે મારું ઘર ભરેલું છતાં મેં જોહાનિસબગંધી આવેલા બે અંગ્રેજોને સંબંધો. બન્ને ચિંત્યોસાક્ષિત હતા. તેમાંના એકનું નામ કિયન હતું. જેમનો પ્રસંગ આપણને હવે પછી પણ કરવો પડશે. આ મિત્રોના સહવાસે પણ ધર્મપત્નીને તો રડાવી જ હતી. તેને નશીબે મારે નિમિત્તે રડવાના પ્રસંગો તો અનેક આયા છે. આપણા નિકટ સંબંધમાં કંઈ પણ પડતા વિના અંગ્રેજોને ઘરમાં રાખવાનો મારો આ પહેલો અનુભવ હતો. ઈંગ્લંડમાં હું તેમના ઘરમાં રહેલો ખરો. ત્યારે તેમની રહેણીને હું વશ રહ્યો હતો, ને તે રહેવું લગભગ વીશીમાં રહેવા જેવું હતું. અહીં નેથી ઊલટું હતું. આ મિત્રો કુટુંબીજન થયા. તેઓ ઘણે અંશે હિંદી રહેણીને અનુસર્યાં. ઘરમાં બહારનું રાચરચીલું જોકે અંગ્રેજી ઠબનું હતું. છતાં અંદરની રહેણી અને ખોરાક વગેરે મુખ્યત્વે હિંદી હતાં. તેમને રાખતાં જોકે કેટલીક સુરહેલીઓ ઊભી થયાનું મને સ્મરણ છે, છતાં એમ અવશ્ય કહી શકું છું કે બન્ને જણ ઘરનાં બીજાં માણસો સાથે ભળી ગયા હતા. જોહાનિસબગંધી આ સંબંધો ડરબના કરતાં વધારે આગળ ગયા.

ગાંધીયાત્રા

સૌજન્ય : સત્યના પ્રયોગો